

Případová studie 1

Paní Anna se dostavila do fakultní nemocnice v místě svého bydliště na transfúzní a tkáňové oddělení s tím, že by se ráda stala dárkyní krve. Dotazovala se, co by měla v této souvislosti učinit. Namísto instrukcí se jí dostalo okamžitého odmítnutí ze strany zdravotní sestry, neboť bylo zjevné, že potenciální dárkyně krve je nevidomá (měla s sebou slepeckou hůl a asistenčního psa). Informaci sestry potvrdila i přivolaná lékařka, která měla toho dne službu. Odmítnutí odůvodnila nedůvěryhodností nevidomého dárce a obtížnou pozdější komunikací s takovým člověkem.

Paní Anna se s tímto vysvětlením nesmířila, odmítnutí se jí hluboce dotklo, proto přišla nabídnout své dárceství ještě jednou v jiný den, tentokrát s doprovodem své osobní asistentky. Neuspěla však ani tentokrát, ačkoliv službu konal jiný personál (jiná sestra, jiný lékař). Tentokrát personál paní Anně sdělil, že než se někdo stane dárce krve, musí nejen řádně vyplnit dotazník obsahující důvěrné informace o svém zdravotním stavu v písemné podobě (cca 7 stran textu), ale současně musí absolvovat důvěrný pohovor se zaměstnancem nemocnice (lékař, případně zdravotní sestra), který je s ohledem na citlivé otázky nutno provést v oddělených prostorách (tj. v ordinaci, mimo čekárnu, kde jsou ostatní pacienti). Rozhovor nelze vést před další osobou, protože by tak nemohla být zajištěna autenticita poskytnutých informací.

Personál paní Anně vysvětlil, že uvedená opatření odpovídají tomu, že je třeba snížit na minimum riziko přenosu onemocnění přenosných lidskou krví. Proto není možné vstupní procedury jakkoli podcenit. Dárce krve musí být se vším podrobně seznámen, a jelikož nemocnice nemá informační materiály v Braillově písmu, a službu vykonává pouze jeden lékař a sestra, nemůže se nevidomé ženě věnovat déle, než jiným pacientům a dárce krve (jde o pracoviště se zvýšenou potřebou rychlého odbavování pacientů). Proto ani v rámci druhé návštěvy nemocnice neumožnila paní Anně darovat krev, a jako žadatelku o dárceství ji znovu odmítla.

Paní Anna se rozhodla obrátit s podnětem na veřejného ochránce práv.

Otázky k případu

- 1) *Co byste na místě paní Anny namítali? Došlo k porušení práva paní Anny na darování krve?*
- 2) *Lze darování krve považovat za zdravotní péči? Pokud ano, o jaké argumenty byste takové posouzení opírali?*
- 3) *Mohlo se v daném případě jednat o diskriminaci? Jestliže se domníváte, že ano, kvalifikujte její formu a uveďte diskriminační důvod.*
- 4) *Může být jednání nemocnice ospravedlnitelné? Pokud ano, vysvětlete. Pokuste se provést test diskriminace.*
- 5) *Setkali jste se někdy Vy osobně, nebo někteří z Vašich blízkých s podobným odmítnutím ve zdravotnickém zařízení?*